

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. Billeskov Jansen, Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 300. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holb11val-shoot-idm140209964329952/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

EPISTLER

- ty. Busskampf, da. Bod(s)kamp. Den Tilstand af ekstatiske Anger, total Sønderknuselse, der ifølge Pietisterne maatte gaa forud for kristelig Genfødsel. - *Docilitet*, Lærvillighed. - *Nachspiel*, af ty. Nachspiel, Efterstykke.
- S. 148. *confunderer*, sammenblander. - *Devotion*, Fromhed. - *consistere*, bestaa. - *Liqueurs*, fr. stærke Drikke. - *Cato den Æ.* (d. 149 f. Kr.), romersk Konsul 195 f. Kr. - *Virtus etc.*, lat. Frit efter Horats, Ode 3,21, 11-12: Narratur et prisci Catonis/Sæpe mero caluisse virtus (Det fortælles, at endogsaa den gamle Catos Dyd opflammedes ved Vin). - *deciderer*, træffer Afgørelse.
- S. 149. *Promotion*, Forfremmelse (i Rang). - *Tydske etc.*, Filosofen Christian Wolff (1679-1754) var saaledes i 1745 blevet Rigsbaron. - *af militaire Stand*, Holbergs Fader, Christian Nielsen Holberg (o. 1620-86) endte som Oberstlojtnant. Se ovf. Ep. 128. - *for 50 Aar siden*. I sit første Levnedsbrev (1728) fortæller Holberg: »Da min Moder var død, blev jeg, som da var en ti Aars Dreng, indskreven som Soldat og antagen til Oplærelse i det oplandske Regiment.« Sagen er dog vistnok ikke gaaet i Orden (se Th. A. Müller, Den unge Ludvig Holberg, 1943, S. 30, 31-35). - *udi mine Skrifter*, f. Eks. Den honnerte Ambition I,1 og II,7; i Bind VI. - *grundige*, velbegrundede, forstandige. - *Metamorphosin*, af gr. metamorfosis, Forvandling. - *een af mine Epistler*, Epistel 146. - *gaaer mig . . ikke an*, vedkommer mig ikke.
- S. 150. *heller*, snarere. - *Erektion*, Oprettelse. - *Fri-Herskab*, Baroni. - *Publici*, dvs. Publikums, Offentlighedens. - *Philosophus*, Cato d. Æ., i Ciceros Dialog De Senectute 7, 24, hvor han citerer Vers af Komedieforfatteren Statius. - *Lob*, Lob.
- S. 151. *stakket*, kort. - *Dignitet*, Værdighed. - *profiterer*, docerer, fordrager offentligt. - *Jus publicum*, lat. offentlig Ret. - *Memorialer*, Ansøgninger o. lign. - *retorqveres etc.*, Det kan ikke vendes mod mig etc. - *Desertion*, Frafald. - *Musæ*, lat. Muser. - *contrebande Vahrer*, forbudte Varer. - *toppede*, hovedprydede. Som Damepynt er Top = Fontange.
- S. 152. *hverken mine Døttre etc.*, Naar Holberg i samme Aandedrag taler om sine Døtre og sine Korcheste, gaar han nok ud fra, at Læseren ved, han ikke havde nogen af Delene. - *Stats*, Stads. - *en Konge og en Dronning*, Kong Frederik V og Dronning Louise. - *Frugalitet*, Tarvelighed, beskedent Levevis. - *Vita etc.*, lat. Fyrsters Liv er en (konstant) Censorgerning (Plinius d. Y., Panegyricus 45,6). - *Boyar*, Bojar, russisk Højadelsmand, Medlem af Tsarens Raad. - *Edelmænd*, Adelsmænd. - *deres egen store Monarch*, Peter den Store (1672-1725). - *roullere*, være i Omløb. - *Concept*, Opfattelse.